

En splittrad resa genom tsunami-drabbade fiskebyar

Jag sitter förväntansfullt i den skumpande jeepen och lyssnar till Felix, han har mycket intressant att berätta. Felix är föreståndare för organisationen Copdanet som jobbar med restaurering av fiskebyar som drabbades av tsunamin 2004. Deras arbetsfält är beläget i den västra delen av delstaten Tamil Nadu i som ligger i södra Indien. Copdanet har bl.a. bildat självhjälpsgrupper, de ger lån till änkor, de har försett människor med fiskeutrustning, utrustning för att torka fisk samt uppmärksammar dem om deras rättigheter. Felix ska ta med mig till några av byarna och visa på vilka effekter tsunamin har haft på dessa.

Efter tsunamin har regeringen infört ett strandskydd på 500 meter. Inom denna spann får inga hus byggas eller människor bo. För att ersätta fiskebyarna som tidigare har varit belägna direkt vid havet har regeringen byggt upp byar en längre bit bort från havet. Jeepen saktar in och vi kliver ur i byn Katupanjakuppan. Husen är byggda av betong och alla ser likadana ut. Vi tittar in i ett av husen. Familjen som bor där är nöjda med huset och tycker att de fått ett finare hus än förut, men taket läcker. De är också bekymrade över vad de ska arbeta med för att få inkomst. Tidigare var de fiskare men sedan de flyttat hit kan de inte komma ner till vattnet utan att passera genom ett hamnområdet och detta är förbjudet.

Sedan 10 år tillbaks byggdes en hamn i området. För att sätta upp hamnen lade man beslag på 1275 acre (2 acre=1 fotbollsplan) som befolkningen tidigare kunnat nyttja. Idag jobbar inte kvinnorna alls. Förut rensade de fisk för att sälja på marknader. De behöll viss del av fisken till egen mat. Idag köper de mat för pengar som de fick från regeringen i ersättning för tsunamin. Men pengarna kommer inte räcka länge till. Dessutom är det 20 km till närmsta affär och det går inga bussar. Mannen i huset jobbar med regeringens under regeringens jobbgaranti vilket ger rätt till 100 dagar s arbete på ett år. Ett jobb som han borde varit garanterad oavsett tsunamin eller inte. De önskar att de kunde få en liten stig ner till området och en lite bit av havet att fiska i.

Vi hoppar in i jeepen igen och åker vidare till nästa by. Vi ska till byn Koraikuppam där folket vägrar flytta, berättare Felix. Här bor människorna fortfarande kvar i en fiskeby alldeles vid havet. De har blivit uppmanade av regeringen att flytta till en by uppbyggd av regeringen som ligger längre från havet. Mellan den nya byn och havet är ett vattenområde som tillhör sjön Publicat lake. Befolkningen i byn vägrar flytta tills regeringen går med på att bygga en bro så att de lätt kan ta sig till havet. Protesterna började för ca ett år sedan. För sluta fiska tänker de inte göra! Byn är levande och alla är glada. Det finns en slags stolthet i att de tillsammans kämpar för bron. De säger att de skulle föredra att bo kvar där de bor, att de inte är rädda för tsunamin, men kan ändå tänka sig att flytta om de får en bro.

- Vi kan bygga bron själva om bara regeringen står för materialet, säger en av männen som är högsta huvudet i byn.

Felix berättar att detta är de enda byn han känner till där folket protesterar.

- Här har inga partier fått fäste och människorna har inte blivit mutade, säger han som en förklaring.

Vidare till byn Chunambukulam där vi tas emot med blomsterkransar runt halsen. Till en början känns det trevligt men efter en stund förstår jag vilken besvikelse människorna känner mot regeringen. De tycker att de blivit bortglömda. De menar att de blivit lovade lån och att få sina läckande hustak fixade. En kvinna säger att hon tycker ett helt hus är viktigare än mat. När vi frågar vad de tror om framtiden och vad som behövs göras för att de ska få det bättre får vi till svar att de hoppas på att få hjälp och stöd från regeringen. De räcker oss en lista på vad de vill ha hjälp med och det inte finns inte någon motivation eller gnista hos dessa människor att göra något själva. Människorna är nedstämde. Kanske kommer passiviteten komma från att folk blivit försedda med katastrofhjälp tidigare.

Innan tsunamin användes segel på båtarna. Hjälporganisationer har efter tsunamin försett fiskebyarna med båtmotorer och ny fiskeutrustning. De har också fått nya båtar som är gjorda av fiberglas till skillnad från de gamla träbåtarna. När det endast fanns segel på båtarna kom fiskarna ut runt två kilometer till havs. I dag åker de så långt som 15 km. De har fått det bättre och chans till större fångster.

- De ser så lyckliga ut nu, säger Felix och nickar mot en man som cyklar förbi med ett stort leende på läpparna. Men Felix inser också vilka negativa följder detta kan komma ha på miljön.
- Båtmotorer innebär ju en större störning på livet i vattnet och bidrar till växthuseffekten. Större och bättre båtar medför också en risk till utfiske, fortsätter han.

En av betongbyarna som regeringen byggt upp

Chinamangodu är en liten fiskesby beläget vid sjön Publicat. Här drabbades folket endast indirekt av tsunamin eftersom byn inte ligger vid havet. Trots detta har människorna fått nya hus byggda i samma by som de bodde förut och de verkar på så sätt ha dragit det längsta strået bland de byar jag besökt. Trots detta tror människorna att jag kommer för att ge dem hjälp och missförståndet verkar oundvkligt. Felix ber mig att inte anteckna för att de inte ska tro att jag skriver ner vad de vill ha.

Regeringen har valt ut ett antal byar som de tycker påverkats mest av tsunamin. Följderna av tsunamin har påverkat människorna och byarna på helt skilda sätt. Mycket verkar också bero på vilket lokalt styre som finns i respektive byn. Människor har i vissa av byarna vart glada, lyckliga och drivna medan de i andra byar vart ledsna, besvikna och passiviserade. En resa som berört.